

РЕШЕНИЕ

№ 23304

гр. София, 13.11.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 73 състав,
в публично заседание на 16.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елеонора Попова

при участието на секретаря Снежана Тодорова, като разгледа дело номер **4100** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във връзка с чл. 29, ал. 6 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби на българската народна армия /ЗДРОПБГДСРСБНА/.

Образувано е по жалба на П. Л. П. от [населено място],[жк], бл. 258 срещу Решение № 2-2039/21.02.2022г., издадено от КРДОПБГДСРСБНА (Комисията), в частта, с което е установена и обявена принадлежността му към органите по чл. 1 от ЗДРОПБГДСРСБНА. В жалбата е посочено, че оспореното решение е незаконосъобразно. Счита, че не са налице посочените в закона документи, въз основа на които може да се направи извод, че е бил секретен сътрудник. Излага доводи, че липсва анализ на документите от страна на Комисията.

Настоящото производство е второ по ред след като с Решение № 4235/08.04.2024г. по адм.дело № 9076/2023г. по описа на Върховния административен съд /ВАС/, Трето отделение, делото е върнато за ново разглеждане от друг съдебен състав на АССГ.

В съдебно заседание жалбоподателят се представлява от адв. К., която поддържа подадената жалба и моли издаденото решение на комисията да бъде отменено. Претендира разноски.

Ответникът – КРДОПБГДСРСБНА – в съдебно заседание чрез процесуален представител, оспорва подадената жалба и моли същата да бъде отхвърлена като неоснователна. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за

прекомерност на адвокатското възнаграждение на ответната страна.

Софийска градска прокуратура в съдебно заседание не се представлява и не изразява становище по жалбата.

Съдът, след като се запозна с представените и приети по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

С писмо № КИ-К-15053 /л. 16/ от 17.08.2020 г. на председателя на КРДОПБГДСРСБНА до кмета на [община] е изискан списък на лицата, заемали длъжността „главен архитект“, с оглед извършване на проверка по ЗДРДОПБГДСРСБНА на всички лица, заемали или заемали публични длъжности от 10.11.1989 г., сред които и главните архитекти /чл. 3, ал. 1, т. 18 от ЗДРДОПБГДСРСБНА/.

С писмо с изх. 55-00-60 от 23.03.2021 г. на кмета на [община] е изпратен списък на с лицата съгласно чл. 3, ал. 1, т. 18 от ЗДРДОПБГДСРСБНА, сред които фигурира и името на жалбоподателя П. Л. П., като заемаш длъжността главен архитект от 2013 г. до момента на изпращане на информацията.

На заседание на Комисията от 21.02.2022г./л. 63/, за което е съставен протокол № 07, приложен по делото, при наличие на кворум, са разгледани документи за установяване на принадлежност на лица по чл. 3, ал. 1, т. 14 и т. 26 от ЗДРДОПБГДСРСБНА. В резултат на разискване и след гласуване с 6 гласа "ЗА", от присъствали шест членове на Комисията, е прието решение за установяване и обявяване на принадлежност към органите по чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА на П. Л. П.. Прието е, че е бил секретен сътрудник на Държавна сигурност (обозначено като ДС), вербуван от полк. К. К. Ф. на 04.01.1984 г., регистриран на 10.01.1984 г., с псевдоними Б., въз основа на наличните в архивите документи: рег. бланка; разходен документ, отчетен от щатен служител; документи от ръководил го щатен служител, съдържащи се в дело Ф. 1, а.е 4535; рег. дневник; картони обр. 1 -2 бр. и обр. 3. Посочена е и заеманата публична длъжност – главен архитект от 2013 г.

На същата дата е прието оспорваното в настоящото производство Решение № 2-2039/21.02.2022 г. на КРДОПБГДСРСБНА, с което е установена и обявена принадлежност към органите по ал. 1 от Закона на П. Л. П. в качеството му на агент в структурите на ДС, секретен сътрудник, с псевдоним Б., ръководил го служител- полк. К. К. Ф., регистриран на 10.01.1984 г.. Посочени са документите, въз основа на които е установена принадлежността към органите по чл.1 от закона: рег. бланка; разходен документ, отчетен от щатен служител; документи от ръководил го щатен служител, съдържащи се в дело Ф. 1, а.е 4535; рег. дневник; картони обр. 1- 2 бр. и обр. 3. Отражена е и заеманата публична длъжност– главен архитект от 2013 г..

По делото е приета административната преписка.

В хода на съдебното производство във връзка с направено от страна на жалбоподателя оспорване по реда на чл. 193 от ГПК на изчерпателно посочени архивни документи, е открито производство по оспорването им, като е разпределена на основание чл. 193, ал.3 от ГПК доказателствената тежест между страните по делото.

Видно от заключението на допуснатата и приета по делото, без оспорване от страните Съдебно- графическа експертиза: 1. Подписите, положени в оспорените в съдебно заседание документи, находящи се на лист 24 (Картон обр. 3) и лист 38 (Регистрационна бланка) /адм. дело № 2493/2022 г./, са положени от К. К. Ф., ЕГН [ЕГН]. 2. Досежно подписите, положени в документите, находящи се на лист 22

(Картон обр. 1) и лист 23 (Картон обр. 1) /адм. дело № 2493/2022 г./, същите не съответстват на друг подпис, положен в документ в административната преписка.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи: Жалбата е подадена в предвидения в чл. 149 от АПК 14- дневен преклузивен срок, изхожда от надлежна страна- адресат на обжалвания административен акт, имаща право и интерес от обжалване, поради което се явява процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Оспореният акт е издаден от компетентен орган. Съгласно чл. 9, т. 2 от Закона Комисията разкрива и обявява имената на български граждани, заемали или заемащи публични длъжности или извършвали или извършващи публична дейност, за които е установена принадлежност към органите по чл. 1. Съгласно чл. 29, ал. 2 от Закона обявяването на принадлежност на лице към органите по чл. 1 се извършва с решение на Комисията.

Комисията е колегиален орган и се състои от девет членове, включително председател, заместник-председател и секретар - чл. 5, ал. 1 от закона. Заседанията на комисията се провеждат при кворум повече от половината от всички членове, като решенията се вземат с мнозинство повече от половината от всички членове с явно гласуване - чл. 8, ал. 2 от закона. Решението на комисията се подписва от всички членове, участвали в гласуването - чл. 16, ал. 3 от Правилника за дейността на комисията. Видно от съдържанието на решението същото е подписано от шест от членовете на Комисията, участвали в гласуването, който брой съвпада с отразения в присъствената книга на заседанието от 21.02.2022 г. По делото е представено извлечение от протокол № 07 от 21.02.2022г., в което е посочено, че на заседанието присъстват шест членове на Комисията, чиито имена са отразени в протокола. Следователно, заседанието, на което е прието оспореното решение е проведено при наличие на изискуемия кворум.

Спазена е процедурата по приемане на решението. Същото е издадено в законоустановената писмена форма с предписаното съдържание, като са изложени мотиви, съдържащи фактическите и правни основания за издаването му.

При издаването на процесното решение не са допуснати съществени процесуални нарушения.

По отношение на приложението на материалния закон:

Нормата на чл.26, ал.1, т.2 от закона задължава Комисията да извърши проверка относно наличие на основания за установяване и обявяване на принадлежност към органите по чл.1 от закона относно лица, заемащи публична длъжност или изпълняващи публична функция. Публичните длъжности по смисъла на закона са изчерпателно изброени в чл. 3 ал.1 от същия закон, сред които под т. 18 са посочени главните архитекти на общини и на райони за градовете с районно деление и кметски наместници.

В случая е безспорно, че жалбоподателят е заемал публична длъжност главен архитект/.

Административното производство по установяване и обявяване на определена категория лица за принадлежали към органите по чл. 1 от Закона и решението на Комисията, с което завършва това производство имат регистрационен характер. Те не създават нито права, нито задължения за лицата, за които има данни, че са сътрудничили на посочените органи. Тези административни актове, установяват и удостоверяват наличието на конкретно обстоятелство- принадлежало ли е лицето,

заемащо публична длъжност и лицето, което се е възползвало от правата си по чл. 31 от закона към съответните държавни служби. Правомощията на Комисията, визирани в закона, се свеждат само до констатиране на факта на принадлежност към органите по чл. 1 от закона, въз основа на документи, посочени в чл. 25 от същия /така Решение № 3656 от 17.03.2014 г. на ВАС по адм. д. № 9785/2013 г./ В процесното административно производство, органът упражнява правомощията си при условията на обвързана компетентност, т.е. без възможност за избор и свободна преценка между два и повече нормативно допустими правни резултата. След като са налице предпоставките на ЗДРДОПБГДСРСБНА по отношение на проверяваното лице, то за Комисията не съществува друга възможност, освен да установи принадлежността му към ДС.

В същото време обаче, в решение № 4 от 26.03.2012 г. по к.д. № 14 от 2011 г. на Конституционния съд на Република България е посочено, че съдът не следва да извършва проверка само на процедурата по приемане на решенията от Комисията, в противен случай той нарушава основното изискване на административния процес, залегнало в чл. 146 АПК за проверка на изискванията за законосъобразност на административния акт, т.е. при преценка за наличие на принадлежност на жалбоподателя към органите на ДС съдът е длъжен да анализира документите и да отговори може ли единствено въз основа на тях да се приеме, че дадено лице е било секретен сътрудник / в конкретния случай П. П./ В съответствие с цитираното решение, в хода на процеса, жалбоподателят може да използва всички допустими от ГПК доказателства (чл. 171, ал. 1 и 2 АПК). Доказателствената тежест за доказване на неистинност на документите, съдържащи се в личното му дело е в негова тежест.

По волята на законодателя тази принадлежност се установява въз основа на документи, съдържащи се в информационните фондове, които са различни за щатен служител, нещатен служител и за секретен сътрудник на органите по чл. 1, изброени съответно т. 1, 2 и 3 на ал. 1 от чл. 25 от ЗДРДОПБГДСРСБНА. Съгласно чл. 25 от ЗДРДОПБГДСРСБНА, принадлежност към органите по чл. 1 се установява въз основа на документи, съдържащи се в информационните фондове, както следва: за щатен служител - с данни от неговото лично кадрово дело, щатните разписания или ведомостите за получавани възнаграждения; за нещатен служител - с данни от неговото лично кадрово дело, щатните разписания или ведомостите за получавани възнаграждения; за секретен сътрудник - със собственоръчно написана или подписана декларация за сътрудничество; собственоръчно написани агентурни сведения; документи за получени възнаграждения; документи, собственоръчно написани или подписани от сътрудника, съдържащи се в делата на оперативен отчет; документи от ръководилия го щатен или нещатен служител, както и наличие на данни за лицето в справочните масиви (регистрационни дневници и картотеки), протоколите за унищожаване или други информационни носители. Анализът на чл. 25 от ЗДРДОПБГДСРСБНА сочи, че изброяването на посочените в него документи е алтернативно, а не кумулативно. В пар. 1, т. 4 от ДР на ЗДРДОПБГДСРСБНА е регламентирано, че "Секретни сътрудници" са български граждани, оказвали негласна помощ на органите по чл. 1 в качеството на резиденти, агенти, съдържатели на явочни квартири, съдържатели на секретни (конспиративни) квартири, осведомители, доверени лица и информатори.

В случая, жалбоподателят е направил искане и от съда е открита процедура по реда на чл.193 от ГПК, във връзка с чл.144 от АПК по оспорване истинността на следните

документи: Образец 1 /стр. 22 и стр. 23 по адм. дело № 2493/2022 г./, бланка Образец 3 /стр. 24 по адм. дело № 2493/2022 г./, регистрационна бланка /на стр. 38 по адм. дело № 2493/2022г./.

Във връзка с откритото производство по оспорване автентичността на изброените архивни документи и по искане на жалбоподателя е допуснато изслушване на Съдебно– графическа експертиза със задачи посочени от жалбоподателя.

Съгласно заключението на вещото лице, прието по делото, без оспорване от страните, което се кредитира от съда като компетентно изготвена, при използване на специални знания: 1. Подписите, положени в оспорените в съдебно заседание документи, находящи се на лист 24 (Картон обр. 3) и лист 38 (Регистрационна бланка) /адм. дело № 2493/2022 г./, са положени от К. К. Ф., ЕГН [ЕГН]. 2. Досежно подписите, положени в документите, находящи се на лист 22 (Картон обр. 1) и лист 23 (Картон обр. 1) /адм. дело № 2493/2022 г./, същите не съответстват на друг подпис, положен в документ в административната преписка. Следва да се отбележи, че в последните два документа е налице само подпис, без имената на лицето, което ги е подписало.

Въз основа на заключенията по СГЕ, както и въз основа на приетите писмени доказателства, настоящият съдебен състав намира, че принадлежността на жалбоподателя като секретен сътрудник е установена по безспорен начин. Целта на производството по чл.193 от ГПК е да се обори, обвързващата съда доказателствена сила на документите, които са представени по делото – формалната доказателствена сила на подписан частен документ и конкретно за случая материалната доказателствена сила на официалните удостоверителни архивни документи. С формална доказателствена сила се ползва всеки подписан документ, независимо от това дали е свидетелстващ или диспозитивен. Тази формална доказателствена сила може да бъде преодоляна, само като се докаже неавтентичността на документа. Доказателствената тежест се носи от страната, която оспорва истинността на документа, аргумент от презумпцията за истинност на подписания документ– чл. 193, ал. 3 ГПК.

Съгласно чл. 15 от Инструкция № I-20 от 20.01.1978 г. за оперативния отчет на Държавна сигурност на Министерството на вътрешните работи за всички лица, за които са образувани дела за оперативна проверка и разработка се води централизиран отчет. В справочна картотека № 1 се подреждат по фонетичен ред картони обр.1 за лица, които се водят на оперативен отчет по дела за оперативна проверка, оперативна разработка, оперативно издирване и оперативно наблюдение; за лица, срещу които са образувани следствени дела и дознания; за профилактирани лица; за лица от вражеската емиграция; за лица, за които има запрещение за излизане зад граница, и за лица, за които има дела в оперативния архив. Тук се поставят и картони за секретни сътрудници, изключени за предателство, двуличие и други престъпления. В статистическа картотека 3 се подреждат картони обр.2, 3 и 5 на действащите дела за оперативна проверка, оперативна разработка, оперативно издирване, оперативно наблюдение и делата-дубликати. Картотеката служи за водене на статистически отчет. Картоните в нея се подреждат по раздели за всяко управление, самостоятелен отдел и окръжно управление, а в окръжните управления - по отделения. Съгласно чл. 22, ал. 1 от Инструкция № I-20 от 20.01.1978 г., оперативният работник попълва за всяко едно лице картони образец едно и три чл. 2 на същата разпоредба гласи, че попълнените и подписаните картони се представят за утвърждаване, т.е за истинността на валидността на посочените по-горе картони е достатъчно единствено подпис.

Следователно оспорения картон обр.1 и картон обр.3 е следвало да съдържат подпис на оперативния работник и не е задължително да е посочено името му. Двата документа съдържат всички изискуеми реквизити, съобразно действащата по време на създаването им нормативна уредба, поради което съдът намира, че двата оспорени картоната представляват официални документи, съставяни от длъжностни лица в рамките на тяхната компетентност и в предписаната от закона форма (съгл. Инструкцията № I-20 от 20.01.1978 г. за оперативния отчет на Държавна сигурност на Министерството на вътрешните работи).

Отделно от това установените изисквания в Заповед № I- 3900 от 11.11.1974 г. на министъра на вътрешните работи и в Инструкция № I-20 от 20.01.1978 г. за оперативния отчет на Държавна сигурност на Министерството на вътрешните работи, уреждащи подробно начина на работа на служителите, вербовката на едно лице, създаването на документи и лицата които ги изготвят, съдържанието на документите и правилата за работа със секретните сътрудници, реда за съгласуване и утвърждаване на документи, силно ограничават възможностите за създаване на документи с невярно съдържание или неистински такива.

Съдът намира, че изброените документи покриват дефиницията на "документ" по § 1, т. 1 от ДР на ЗДРДОПБГДСРСБНА, съгласно който всяка записана информация, независимо от материалния ѝ носител, включително информацията в автоматизирани и комплексни информационни системи и бази данни, респ. представляват такива по чл. 25, т. 3 от ЗДРДОПБГДСРСБНА. Дори да се приеме, че предвид липсата на автор е разколебана материалната доказателствена сила на (Картон обр. 1) и лист 23 (Картон обр. 1), то останалите документи, съдържащи се в досието са достатъчни, за да се приеме тезата на административния орган.

Относно твърденията на жалбоподателя за отсъствие на архивни документи, които носят подписа му, в частност подписана декларация за сътрудничество, съдът следва да отбележи, че в ЗДРДОПБГДСРСБНА, по отношение на категорията „секретен сътрудник“, в която попада жалбоподателя в качеството си на „агент“, както бе посочено по-горе, законодателят неизчерпателно определя документи, въз основа на които да бъде установена принадлежността му по чл.1, като не се изисква кумулативно наличие на определен брой или вид документи, за да се установи и обяви принадлежност /решение № 4 от 26.03.2012г. по к.д.№ 14/2011г на КС/, поради което възраженията му и в тази насока са неоснователни и не кореспондират със законовите основания и изисквания за обявяване на принадлежност. Посочените документи са от обхвата на изброените в чл. 25, т. 3 от специалния закон, представляват документ по смисъла на §1, т. 1 от ДР на закона, предадени са от орган по чл.16 от закона, и при наличието им, Комисията е била длъжна да издаде решение, с което да обяви принадлежността на жалбоподателя.

В процесния казус, наличните такива са достатъчни за обявяване и установяване на принадлежността на П. Л. П. към органите по чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА. С решението си по конституционно дело № 14/2011 г. от 04.03.2012 г. К. съд на Република България е постановил, че в рамките на законодателната целесъобразност парламентът е преценил, предвид унищожаването на голяма част от личните и работните дела на секретните сътрудници, че принадлежност към посочените органи може да се установява с всякакви по вид документи от архивите им, при осигуряване на гаранции за правата на засегнатите лица. В този смисъл Комисията обосновано и законосъобразно се е произнесла въз основа на архивни документи, съдържащи единна, непротиворечива и достатъчна информация за наличието на регистрирана принадлежност на жалбоподателя като секретен сътрудник - агент на бившата Държавна сигурност. Законодателят не изисква доказването на някаква дейност за обявяване принадлежността на едно лице към органите по сигурността в предходния режим, действал в страната ни от 1944-1989год. Налице е законова презумпция, според която при наличие на съответните документи или данни в справочните масивни законът предполага наличие на дейност (вж. Решение № 4 по КД № 14/2011 г. на КС на РБ) без да е необходимо да се изследва въпроса за "активното участие" на лицето. Правомощието на комисията по чл. 4 от Закона е ограничено до установяване, т.е. констатиране принадлежността на лицата към органите по чл. 1 ЗДРДОПБГДСРСБНА. Липсва законово вменено задължение на органа да изследва обстоятелството имало ли е реална (активна) агентурна дейност на лицето или същото е вписано в картотеката и в регистрационните дневници без негово съгласие и без да е извършвало дейност. С други думи, при действащия закон Комисията е длъжна да установи принадлежност към органите по чл. 1 от Закона при установена регистрация.

Не е нарушен принципа на истинност– чл.7, ал.1 от АПК, тъй като компетентния административен орган правилно е установил фактите от значение за случая и правилно е приложил ЗДРДОПБГДСРСБН, съгласно предвидения специален ред в цитирания закон и на базата на изброените документи по чл.29 ал.2 т.2 от същия закон, които са съхранявани и се намират във ведомството на административния орган.

Не е нарушен и принципът на чл.12 от АПК– достъпност, публичност и прозрачност, тъй като на основание чл.22, т.1 от АПК за оспорения административен акт е предвидено специално производство, с оглед естеството му в което не е предвидена възможност за уведомяване на проверяваното лице за събиране на гласни доказателствени средства, за

проверка на реда и условията за съставяне на архивни документи за вербоване, за изследване наличието на фактическа дейност на секретен сътрудник. В този смисъл не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

Предвид изложеното, съдът приема, че подадената жалба следва да се отхвърли като неоснователна. Обжалваният административен акт е издаден от компетентен орган, при спазване на установената форма, в съответствие с целта на закона, като са спазени материалноправните разпоредби и без да е налице съществено нарушение на производствените правила.

По изложените съображения съдът намира жалбата за неоснователна по всички изложени доводи, а решението за правилно и законосъобразно.

С оглед изхода на спора, на основание чл.143 и чл.144 от АПК, във връзка с чл.78 ал.8 от ГПК, във връзка с чл.37 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, на ответника следва да бъдат присъдени включително и за касационната инстанция разноски в общ размер на 300 лева за юрисконсултско възнаграждение.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, АССГ, Трето отделение, 73 - ти състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на П. Л. П. от [населено място],[жк], бл. 258 срещу Решение № 2-2039/21.02.2022 г. на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия /Комисията/, с което е установена и обявена принадлежността му към органите по чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА.

ОСЪЖДА П. Л. П. да заплати на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия сумата от 300 лв. разноски по делото.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14- дневен срок от получаване на съобщението за изготвянето му.

СЪДИЯ: